

Posudek
na diplomovou práci

KATEŘINY MICHÁLKOVÉ

**ODRAZ NACISMU VE VYBRANÝCH LITERÁRNÍCH A ZFILMOVANÝCH DÍLECH
NĚMECKY PSANÉ LITERATURY PRO DĚTI A MLÁDEŽ A JEJICH
DIDAKTICKÉ ZPRACOVÁNÍ**

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra germanistiky
září 2009

K TEMATICKÉ KOMPONENTĚ PRÁCE

Kateřina Michálková si pro diplomovou práci zvolila dosud netradiční a málo zpracované téma - porovnání literárních děl a jejich filmových verzí s tematikou nacismu, přičemž jako primárního adresáta diplomantkou analyzovaných děl lze označit dětského čtenáře či diváka nebo recipienta z řad mládeže. Těmito díly jsou romány a stejnojmenné filmy „Als Hitler das rosa Kaninchen stahl“ (literární předloha pochází od Judyty Kehrové) a „Nackt unter Wölfen“ (autorem původního románu je Bruno Apitz). Součástí diplomové práce je rovněž didaktické využití těchto textů ve výuce na gymnáziu nebo jiném typu středních škol.

KE STRUKTUŘE PRÁCE A JAZYKOVÉ FORMĚ

Diplomantka napsala práci v českém jazyce a zvolila pro ni následující členění: úvod; stav současného výzkumu k problematice nacismu v LPDM, analýza vybraných děl (včetně porovnání literárních a filmových verzí), didaktická adaptace děl, resumé, seznam literatury a přílohy.

K OBSAHOVÉMU VYPRACOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ PRÁCE

Již v úvodu práce, v níž autorka píše o motivaci k výběru tématu, je zřetelné zaujetí a osobní postoj diplomantky k tématu, 'kantorské' přesvědčení o nutnosti věnovat se této problematice s dětmi a dorůstající mládež. Kateřina Michálková tak zhodnocuje i oborovou kombinaci, jejíž studium dokončuje, druhým studovaným oborem diplomantky je dějepis. Jako cíl práce Kateřina Michálková formuluje zmapování dané problematiky. V hypotézách se věnuje rozdílnému zpracování tematiky nacismu v intencionální a neintencionální tvorbě pro děti a mládež, v oblasti didaktiky se zaměřuje na využití tematiky nacismu při výuce jednotlivým předmětů, v jejichž středu stojí němčina; dále se soustředí na mezipředmětové vztahy (němčina - dějepis, němčina - občanská nauka, němčina - zeměpis.)

V kapitole věnované současnému stavu výzkumu krátce komentuje jak bádání v bývalé NDR, tak bádání na území SRN před jejím sjednocením. Zaměřuje se na dítě jako adresáta a protagonistu v literárních a filmových děl s válečnou tematikou, soustředí se na psychické působení na dítě. Krátké zamyšlení doplňuje bohatým seznamem literatury pro děti a mládež s tematikou nacismu.

Analýzy jednotlivých děl jsou opatřeny vysvětlením jednotlivých pojmů vztahujících se k období nacismu. Rozbory obou románů jsou uvozeny medailonkem autorů, následuje děj, analýza postav. Další podkapitulu tvoří aspekt dítěte, v této části práci autorka pracuje s vhodně vybranými úryvky z děl, které autorka práce uvádí v originále. Zvláštní pozornost diplomantka věnuje problematice literární fikce a autobiografických prvků, které vhodně navazují na úvodní medailonky, které doplňují a dokládají tak životy autorů prostřednictvím jejich konkrétní tvorby. Za cennou považují podkapitulu nazvanou „Život emigranta z dětského pohledu“ (v části věnované Juditě Kehr). V části práce věnované Brunu Apitzovi považují za zajímavě zpracovanou problematiku působení komunistické strany v koncentračním táboře, reflexi její činnosti v relaci k životním osudům dětského hrdiny i k osudům dalších protagonistů z řad dospělých.

Didaktická adaptace zpracovává obě analyzovaná díla, důraz je kladen na adaptaci románu „Als Hitler rosa Kaninchen stahl“. Adaptace románu je rozdělena do třech vyučovacích hodin, v nich Kateřina Michálková formuluje cíle, obsah i strukturu hodin. Přípravy jsou doplněny ukázkami textů a zajímavou power-pointovou prezentací, která text učiní ještě zajímavějším. Diplomantka vychází z faktu, že v hodinách je možné pracovat také s úryvky z filmových verzí románů. Do adaptace jsou zahrnuty i výše zmíněné předmětové vztahy.

V závěru práce autorka dochází k potvrzení hypotéz. Jako zajímavé hodnotím zahrnutí různého hodnocení tematiky nacismu v případě filmu „Nackt unter Wolfen“, kdy se lišily názory českých a německých recipientů, což opět zdůrazňuje důležitost interkulturních aspektů ve zkoumané problematice a jejich důležitost ve vyučování cizímu jazyku.

Přílohy tvoří obálky analyzovaných knih a filmů.

Součástí práce je power-pointovaná prezentace jako výukový materiál, která je uložena na CD.

KE STYLU A CELKOVÉMU VYZNĚNÍ PRÁCE

Odborný a jazykový styl práce lze hodnotit celkem kladně, ačkoliv jsou zde místy zřejmé prvky vyprávěcích postupů, které se objevují mimo jiné v odborných hodnoceních.

V obsahu práce postrádám čísla stránek, která by podstatně urychlila orientaci v textu.

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Kateřina Michálková splnila požadavky kladené na diplomovou práci, dokázala dovednost pracovat s odbornou literaturou, v reflexi odborné literatury i v rozboru textů prokázala schopnost formulovat vlastní myšlenkové postoje. Za cenné považují osobní nasazení, díky němuž se jí podařilo získat i dnes velmi cenný film „Als Hitler rosa Kaninchen stahl“.

Práci doporučuji k obhajobě a v závislosti na obhajobě hodnotím známkou velmi dobře.

V Praze, 21. srpna 2009

PhDr. Tamara Bučková